

EUROPOS AVIACIJOS SAUGUMO AGENTŪROS

NUOMONĖ NR. 02/2010

2010 m. gegužės 28 d.

dėl Komisijos reglamento XXX/2010 dėl bendrųjų oro navigacijos paslaugų teikimo reikalavimų, taikomų darbo metodams ir veiklos procedūroms

IR

dėl Komisijos reglamento XXX/2010 dėl oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų saugos priežiūros

I. Bendrosios aplinkybės

1. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008¹, iš dalies pakeistą Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009² (toliau – Pagrindinis reglamentas), Komisija privalo priimti išsamias taisykles, skirtas esminiams Oro eismo valdymo (OEV) ir Oro navigacijos paslaugų (ONP) reikalavimams įgyvendinti. Pagal 8b straipsnio 7 dalį siūlomos Įgyvendinimo taisyklės turi būti parengtos remiantis atitinkamomis 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 549/2004, nustatančio bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą (Pamatinis reglamentas), 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje (Paslaugų teikimo reglamentas), 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 551/2004 dėl bendro Europos dangaus oro erdvės organizavimo ir naudojimo (Oro erdvės reglamentas) ir 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 552/2004 dėl Europos oro eismo valdymo tinklo sąveikos (Sąveikos reglamentas) bei susijusių Įgyvendinimo taisyklių nuostatomis. Visų pirma siūlomi reglamentų projektai šioje nuomonėje grindžiami tokiais Komisijos reglamentais:
  - a. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2096/2005, nustatančiu bendruosius oro navigacijos paslaugų teikimo reikalavimus³; ir
  - b. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1315/2007 dėl oro eismo valdymo saugos priežiūros, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 2096/2005⁴.
2. Taisyklių rengimo veiklos, kurią vykdant priimta ši nuomonė, aprėptis apibrėžta Sąlygose ATM.001⁵ „EASA sistemos taikymo išplėtimas oro eismo valdymo (OEV) ir oro navigacijos paslaugų (ONP) saugos reguliavimui. Reikalavimus oro navigacijos paslaugų teikėjams reglamentuojančių taisyklių parengimas“ bei ATM.004⁶ „EASA sistemos taikymo išplėtimas oro eismo valdymo (OEV) ir oro navigacijos paslaugų (ONP) saugos reguliavimui. Kompetentingoms institucijoms taikomų taisyklių parengimas“ ir toliau apibūdinta išsamiau. Tačiau, kaip paaiškinta šios nuomonės II skyriuje, turinys ir taisyklių rengimo procesas, kuriais rėmėsi Europos aviacijos saugumo agentūra (toliau – Agentūra), nevisiškai atitinka minėtas Sąlygas. Šioje nuomonėje reglamentų projektų turinys paremtas 2009 m. gruodžio 3–4 d. posėdžiavusio Bendro dangaus komiteto 33-iajame ir 34-ajame posėdžiuose priimtais sprendimais ir Europos Komisijos Agentūrai atsiųstu raštu⁷, kuriame prašoma pagreitinam esamų Bendro Europos dangaus (BED) taisyklių perkėlimui taikyti pagreintą procedūrą. Todėl, remiantis minėtais sprendimais, ši nuomonė apima Reglamento (EB) Nr. 2096/2005 ir Reglamentas (EB) Nr. 1315/2007 perkėlimą bei reikalingus minimalius techninius atnaujinimus, kuriais iš dalies įgyvendinamas Pagrindinis reglamentas.
3. Šioje nuomonėje aprašytas tik pirmasis proceso etapas, o Pagrindinis reglamentas bus iki galo įgyvendintas antrajame etape, kai Agentūros valdyba patvirtins taisyklių rengimo

¹ 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 216/2008 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantis Europos aviacijos saugos agentūrą, panaikinantį Tarybos direktyvą 91/670/EEB, Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 ir Direktyvą 2004/36/EB (OL L 79, 2008 3 19, p. 1).

² 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1108/2009, iš dalies keičiantis Reglamentas (EB) Nr. 216/2008 nuostatas dėl aerodromų, oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų bei panaikinantį Direktyvą 2006/23/EB (OL L 309, 2009 11 24, p. 51).

³ 2005 m. gruodžio 20 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2096/2005, nustatantis bendruosius oro navigacijos paslaugų teikimo reikalavimus (OL L 335, 2005 12 21, p. 13–30).

⁴ 2007 m. lapkričio 8 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1315/2007 dėl oro eismo valdymo saugos priežiūros, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 2096/2005 (OL L 291, 2007 11 9, p. 16–22).

⁵ http://www.easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/TORs2/ToR%20ATM.001.pdf.

⁶ http://www.easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/TORs2/ToR%20ATM.004.pdf.

⁷ TREN F2/JP/sr D(2009) 74614.

tvarką⁸. Agentūra, siekdama atsižvelgti į šią etapais grindžiamą metodiką, priims minėtų Sąlygų pakeitimus.

4. Agentūra pateikia savo nuomonę Komisijai, kuri siekia pirmajame etape pagreitinta tvarka įgyvendinti Pagrindinio reglamento 8b ir 22a straipsnius.
5. Siūlomos taisyklės parengtos atsižvelgiant į Bendro Europos dangaus sistemos Europos Sąjungos reglamentus, taikytinus tarptautinius standartus ir ICAO skelbiamą rekomenduojamą praktiką (t. y. ICAO priedus) remiantis Čikagos konvencijos 37 straipsniu. Pagal Pagrindinio reglamento 2 straipsnio 2 dalies d punktą Agentūra padeda valstybėms narėms vykdyti savo įsipareigojimus pagal minėtą konvenciją, nustatydamą pagrindą bendram jos nuostatų aiškinimui ir vienodam įgyvendinimui bei užtikrindama, kad į jos nuostatas bus tinkamai atsižvelgta rengiant Įgyvendinimo taisykles.
6. Ši nuomonė priimta iš dalies vadovaujantis EASA valdybos nustatyta tvarka⁹, pagal Pagrindinio reglamento 19 straipsnio nuostatas. Nukrypimai nuo šios tvarkos dėl pagreitintos procedūros, kurią prašė taikyti Komisija ir BDK, pateikti Agentūros valdybai, kuri patvirtino iš esmės pritarianti tokios procedūros taikymui šiuo konkrečiu atveju, kai esami teisės aktai jau priimti, darant prielaidą, kad esamų taisyklių turinys nebus keičiamas iš esmės.

II. Konsultacija

7. Pagreitintos procedūros, kurios savo rašte prašė Europos Komisija ir kurią patvirtino EASA valdyba bei Bendro dangaus komitetas (reikalaujantis pirmąsias Įgyvendinimo taisykles priimti 2010 m. pabaigoje, o tai reiškia, kad Agentūra šią nuomonę turėjo pateikti iki 2010 m. birželio mėn.), atveju skiriama nedaug laiko, todėl Agentūra negalėjo taikyti įprastų Taisyklių rengimo tvarkos etapų ir oficialiai konsultuotis su suinteresuotaisiais subjektais, rengdama viešas konsultacijas. Jeigu būtų iki galo vadovaujamasi valdybos patvirtina Taisyklių rengimo tvarka, nuo pranešimo apie siūlomą pakeitimą paskelbimo iki šios nuomonės priėmimo būtų praėję bent 6–7 mėnesiai. Todėl, siekiant laikytis minėtuose sprendimuose nustatyto termino, Agentūros interneto svetainėje pranešimas apie siūlomą pakeitimą nebuvo skelbiamas; taip pat nebuvo parengtas ir skelbiamas atsakymo į pastabas dokumentas. Šiuo atveju pateikiama tik nuomonė tiesiogiai Europos Komisijai. Be to, kadangi siūlomu taisyklių projektu paprasčiausiai perkeliama esami BED reglamentai, Agentūros sprendimas (-ai), kuriame (-iuose) būtų numatytos priimtinos reikalavimų vykdymo priemonės ar pateikta rekomendacinė medžiaga, nebus priimamas (-i).
8. Siekiant užtikrinti, kad apie šios nuomonės turinį būtų pranešta visiems suinteresuotiesiems subjektams, Agentūra kartu su Europos Komisija surengs specialius praktinius seminarus, kad išsamiai paaiškintų iš karto prasidėsiančio antrojo etapo turinį ir planus. Be to, Agentūra atitinkamai rengs atskiras informavimo sesijas dėl šios nuomonės turinio tokiems subjektams: BED komitetui (BDK), pramonės konsultaciniam organui (ICB, EASA patariamajai valdybai (EASAPV), Nacionalinių institucijų patariamajai grupei (NIPG) ir Saugos standartų konsultaciniam komitetui (SSKK).
9. Agentūra raštu pateiks Europos Komisijai praktinių seminarų ir informavimo sesijų rezultatus ir juos paskelbs (specialioje *ATM & Airports* interneto svetainėje¹⁰), kad Komisija galėtų į juos tinkamai atsižvelgti ir parengti teisės akto pasiūlymą.

---

⁸ Valdybos sprendimas dėl tvarkos, kurią agentūra turi taikyti savo skelbiamoms nuomonėms, sertifikatų specifikacijoms ir rekomendacinei medžiagai (Taisyklių rengimo tvarka). EASA MB 08-2007, 2007 6 13.

⁹ Valdybos sprendimas dėl tvarkos, kurią agentūra turi taikyti savo skelbiamoms nuomonėms, sertifikatų specifikacijoms ir rekomendacinei medžiagai (Taisyklių rengimo tvarka). EASA MB 08-2007, 2007 6 13.

¹⁰ <http://www.easa.europa.eu/atm/>.

III. Agentūros nuomonės turinys

a) **Bendrieji oro navigacijos paslaugų teikimo reikalavimai, taikomi darbo metodams ir veiklos procedūroms**

10. BED reglamentai kol kas dar nepakeisti, siekiant atsižvelgti į Pagrindinio reglamento nuostatas, kaip reikalauja Europos teisės aktų leidėjas (Pagrindinio reglamento 65a straipsnis). Todėl, viena vertus, BED reglamentuose tebėra numatyti kai kurie saugos reikalavimai, taikytini oro navigacijos paslaugų teikėjų (toliau – ONPT) sertifikavimo sistemos įgyvendinimui, ir, kita vertus, juose nepatikslintas šių saugos reikalavimų ir kitų su sauga tiesiogiai nesusijusių reikalavimų ryšys. Dėl to Pagrindinio reglamento ir BED reglamento nuostatos iš dalies sutampa. Todėl geriausia būtų buvę iš dalies pakeisti BED reglamentą, kaip paaiškinta pirmiau, ir Agentūra būtų galėjusi priimti tik Pagrindinio reglamento įgyvendinimo taisykles. Tačiau Europos Komisija Agentūros paprašė pateikti nuomonę, kuria esami reglamentai būtų perkelti be esminių pakeitimų, taigi, pasiūlyti dvejetainio teisinio pagrindo reglamentų projektus. Taip toliau galės galioti tik vienas reglamentas, kuriame bus apibrėžti ONPT ir institucijoms taikomi reikalavimai, kol atsiras galimybių patikslinti padėtį.
11. Siekdama perkelti Reglamentą (EB) Nr. 2096/2005 į Įgyvendinimo taisykles pagal Pagrindinį reglamentą, taikydama Europos Komisijos nurodytą pagreitintą procedūrą, Agentūra pakartojė šio reglamento nuostatas ir įtraukė toliau nurodytus būtiniausius pakeitimus bei būtiniausius techninius atnaujinimus, skirtus Pagrindiniam reglamentui įgyvendinti:
  - i. Įtraukta **kompetentingos institucijos** sąvoka (naujas Įgyvendinimo taisyklių projekto 3 straipsnis). Šio pakeitimo reikia 8b ir 22a straipsniams įgyvendinti. Ši sąvoka apima tokias kompetentingas institucijas: nacionalinę priežiūros instituciją (NPI), kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 549/2004, iš dalies pakeistame Reglamentu (EB) Nr. 1070/2009; instituciją ar institucijas, kompetentingas vykdyti priežiūrą FOEB valstybių narių, dalyvaujančių FOEB susitarime, nustatyta tvarka, jeigu šios institucijos skiriasi nuo NPI; ir Agentūrą, kaip reikalaujama Pagrindinio reglamento 22a straipsnyje, Europos teritorijoje paslaugas teikiantiems ir už jos teritorijos ribų įsikūrusiems paslaugų teikėjams, kur taikoma Europos Sąjungos sutartis, tačiau teikiantiems paslaugas tos teritorijos oro erdvėje. Išsamesnė informacija apie Agentūrą kaip kompetentingą instituciją pateikta c punkte.
  - ii. **Visoje Europoje teikiamos paslaugos apibrėžtis**. Ši apibrėžtis reikalinga norint toliau įgyvendinti 22a straipsnį. Šia apibrėžtimi siekiama padėti geriau nustatyti visoje Europoje teikiamas paslaugas. Tai paslaugos, sukurtos ir skirtos daugelio ar visų valstybių narių naudotojams. Frazė „daugelio ar visų valstybių narių“ reikalinga tiems atvejams, kai paslauga, nors numatyta kaip visoje Europoje teikiama paslauga, gali būti neteikiama tam tikrų valstybių narių naudotojams (pvz., palydovai neaprepia visų valstybių narių).
  - iii. **Nuorodų į Pagrindinį reglamentą įtraukimas**, jeigu nustatyta, kad to reikia teisinio saugumo sumetimais. Šiais siūlomais pakeitimais įgyvendinamas Pagrindinis reglamentas ir tiesiogiai praplečiamas EASA sistemos taikymas Oro eismo valdymo ir Oro navigacijos paslaugų reguliavimo sričiai.
  - iv. Nuorodos į **nacionalines priežiūros institucijas (NPI)**, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 549/2004, iš dalies pakeistame Reglamentu (EB) Nr. 1070/2009, **pakeistos** nuorodomis į **kompetentingas institucijas**, kai manyta, kad to reikia (pvz., manyta, kad nuostatų, susijusių su tarpusavio vertinimu, atveju to nereikia). Tam tikri suinteresuotieji subjektai kėlė Agentūros kaip kompetentingos institucijos teisinio pagrindo vykdyti tam tikras užduotis klausimą ir paprašė visada nurodyti, kas yra toji kompetentinga institucija (NPI ar Agentūra). Agentūros nuomone, to nereikia nurodyti kiekvienoje reglamentų projektų nuostatoje, nes taip būtų pakartotos užduotys ir įpareigojimai, jau nurodyti Pagrindiniame reglamente. Pavyzdžiui, buvusiam 6 straipsnyje (naujas

7 straipsnis) „Sąlygų atitikties kontrolei sudarymas“ NPI sąvoka pakeista kompetentingos institucijos sąvoka. Tačiau šiuo atveju aišku, kad įgaliojimų Agentūros tikrintojams suteikimas jau užtikrintas taikant Pagrindinio reglamento 55 straipsnį „Įmonių patikrinimai“.

- v. Sąvoka **pripažinta organizacija pakeista** sąvoka **kompetentingas subjektas**. To reikia Pagrindinio reglamento 13 straipsniui įgyvendinti. Be to, svarbu pabrėžti, kad Reglamento (EB) Nr. 550/2004 3 straipsnis iš dalies pakeistas Reglamentu (EB)Nr. 1070/2009, kuriuo sąvoka „pripažinta organizacija“ pakeista sąvoka „kompetentingas subjektas“.
- vi. **Konstatuojamosios dalys** taip pat atnaujintos, siekiant geriau atspindėti dabartinę padėtį, naująjį teisinį pagrindą, siūlomų įgyvendinimo taisyklių pagrindą ir būsimus taisyklių rengimo šioje srityje etapus.
- vii. **Tam tikrų tarpusavio vertinimo pakeitimu** nustatymas. 34-ajame BDK posėdyje buvo aptartas tarpusavio vertinimo procesas ir tam tikros valstybės narės paprašė įtraukti Agentūrą į šį procesą. Todėl Agentūra pasiūlė labai paprastą šio buvusio 9 straipsnio (naujas 10 straipsnis) pakeitimą. Be to, Europos Komisijai patarus, dar nėra aiškaus sprendimo, ar tarpusavio vertinimai bus atliekami ir po pirmojo etapo, kuris turi pasibaigti 2012 m. pabaigoje. Dėl šios priežasties ir Europos Komisijai patarus žodį „organizuoja“ siūloma pakeisti žodžiais „gali organizuoti“.

Nors sąvoka „tarpusavio vertinimas“ arba šių tarpusavio vertinimų aprėptis ar tikslai Reglamente (EB) Nr. 2096/2005 neapibrėžti, Agentūros nuomone, panašią į tarpusavio vertinimus praktiką (mokymo ir mokymosi pratimai, keitimasis įgyvendinimo patirtimi, suderintos išvados dėl geriausios veiklos praktikos ir kt.) jau apima vadinamieji standartizacijos susitikimai, vykstantys kitose aviacijos srityse (pvz., tinkamumo skraidyti, oro operacijų, skrydžio įgulos licencijavimo). Be to, Agentūra ketina šiuos „standartizacijos susitikimus“ taikyti OEV ir (arba) ONP bei aerodromų srityse, kad kompetentingos institucijos turėtų būtina forumą, kuriame galėtų aptarti visus įgyvendinimo klausimus, būtų suteiktas „mokymo ir mokymosi“ praktinis užsiėmimas ir aptarti saugos klausimai, kurie yra bendri visai aviacijos sistemai. Agentūros supratimu, tokio savanoriško bendradarbiavimo nereikia reglamentuoti.

- viii. **Pereinamojo laikotarpio ir esamų reglamentų panaikinimo nuostatu** nustatymas. Šios nuostatos reikalingos siekiant patikslinti, kad:

- toliau galiotų visi esami ONPT sertifikatai, išduoti pagal Reglamentą (EB) Nr. 2096/2005;
- pareiškėjai, kreipęsi į atitinkamą kompetentingą instituciją dėl ONPT sertifikato iki siūlomo reglamento įsigaliojimo dienos, turi įrodyti, kad laikosi taikytinų siūlomo reglamento reikalavimų ir todėl jiems ONPT sertifikatas bus išduodamas pagal siūlomą reglamentą. Agentūros nuomone, esamoms tebenagrinėjamosioms paraiškoms pereinamojo laikotarpio nereikia, nes minėti pakeitimai neturi įtakos reikalavimų vykdymo įrodymui pareiškėjo atveju. 2 dalyje paaiškintos pereinamojo laikotarpio nuostatos, skirtos tiems atvejams, kai, pradėjus taikyti naujuosius reglamentus, pasikeičia saugos priežiūros funkcijas vykdanči kompetentinga institucija;
- tais atvejais, kai ONPT kompetentinga institucija yra Agentūra (visoje Europoje paslaugas teikiančių ir už jos teritorijos ribų įsikūrusių paslaugų teikėjų atveju), taikomos 3 dalies nuostatos. Šių nuostatų reikia valstybės (-ių) narės (-ių) jau pradėtam sertifikavimo proceso tęstinumui ir sklandžiam šių pareiškėjų perėjimui prie naujos sistemos užtikrinti. Agentūra siūlo leisti tęsti sertifikavimo procesą bendradarbiaujant su Agentūra ir po sertifikato išdavimo Agentūrai perduoti priežiūros funkcijas;

- dėl ONPT sertifikatų kreipėsi asmenys pradės taikyti šį reglamentą praėjus 20 dienų po siūlomo reglamento paskelbimo, kai jis bus priimtas; ir
  - **Reglamentas (EB) Nr. 2096/2005 ir Reglamentas (EB) Nr. 668/2008, taip pat Reglamento (EB) Nr. 482/2008 6 straipsnis panaikinami, nes visi šių nuostatų reikalavimai įtraukti į siūlomą reglamentą.**
12. Dėl **nuorodu į ICAO priedus**, Agentūra žino, kad priėmus Reglamentą (EB) Nr. 668/2008 ICAO priedai pakeisti taip:
- i. **2 priedas**, 2005 m. liepos mėn. 10 leidimas, pakeitimai iki **Nr. 40**, pakeistas iki **Nr. 42**;
  - ii. **3 priedas**, 2007 m. liepos mėn. 16 leidimas, pakeitimas iki Nr. 74;
  - iii. **4 priedas, 2001 m. liepos mėn. 10 leidimas**, pakeitimas iki **Nr. 54**, pakeistas iki **2009 m. liepos mėn. 11 leidimo**;
  - iv. **10 priedas, I tomas**, 2006 m. liepos mėn. 6 leidimas, pakeitimas iki **Nr. 82**, pakeistas iki **Nr. 84**;
  - v. **10 priedas, I tomas**, 2001 m. spalio mėn. 6 leidimas, pakeitimas iki **Nr. 82**, pakeistas iki **Nr. 84**;
  - vi. **10 priedas, III tomas**, 2007 m. liepos mėn. 2 leidimas, pakeitimas iki **Nr. 82**, pakeistas iki **Nr. 84**;
  - vii. **10 priedas, IV tomas**, 2007 m. liepos mėn. 4 leidimas, pakeitimas iki **Nr. 82**, pakeistas iki **Nr. 84**;
  - viii. **10 priedas, V tomas**, 2001 m. liepos mėn. 2 leidimas, pakeitimas iki **Nr. 82**, pakeistas iki **Nr. 84**;
  - ix. **11 priedas**, 2001 m. liepos mėn. 13 leidimas, pakeitimas iki **Nr. 45**, pakeistas iki **Nr. 47-B**;
  - x. **14 priedas, I tomas, 2004 m. liepos mėn. 4 leidimas**, pakeitimas iki Nr. 9, pakeistas iki **2009 m. liepos mėn. 5 leidimo**;
  - xi. **14 priedas, II tomas, 1995 m. liepos mėn. 2 leidimas**, pakeitimas iki Nr. 3, pakeistas **2009 m. liepos mėn. 3 leidimu**;
  - xii. **15 priedas**, 2004 m. liepos mėn. 12 leidimas, pakeitimas iki **Nr. 34**, pakeistas iki **Nr. 35**.
13. Tačiau Agentūra į šioje nuomonėje pateiktą reglamento projektą dar neįtraukė šių atnaujintų nuorodų. Tačiau siekdama padėti valstybėms narėms vykdyti savo įsipareigojimus pagal Čikagos konvenciją (žr. Pagrindinio reglamento 2 straipsnio 2 dalies d punktą), Agentūra siūlo iširti dėl naujausios redakcijos priedų atsiradusius pakeitimus ir įvertinti jų įgyvendinimo poveikį bei atitinkamai pateikti Komisijai nuomonę šiuo klausimu.
- Be to, svarbu pabrėžti, kad perkeltant atitinkamus ICAO standartus ir rekomenduojamą praktiką 2 etape šios nuorodos taps nebūtinės ir bus pakeistos atitinkamomis ES priemonėmis.
14. Be to, svarbu pabrėžti, kad neseniai priimto Komisijos reglamento, kuriuo nustatomas oro navigacijos paslaugų teikimo ir tinklo funkcijų veiklos rezultatų planas, 25 straipsnyje reikalaujama iš dalies pakeisti Reglamento (EB) Nr. 2096/2005 I priedo 2.2 ir 9 poskyrius. Šioje nuomonėje Agentūra siūlo panaikinti Reglamentą (EB) Nr. 2096/2005 ir pakeisti jį šiuo reglamentu. Taigi Agentūra rekomenduotų Reglamente dėl veiklos rezultatų plano reikalaujamus pakeitimus įtraukti į Komisijos teiktiną šio reglamento pasiūlymą.
15. Be pirmiau aprašytų būtinausių techninių atnaujinimų ir Agentūros siūlomų pakeitimų remiantis 11 punktu, Agentūra, taisyklių rengimo grupių ATM.001 ir ATM.004 ekspertams

patarus, nustatė tobulintinas sritis. Agentūra kartu su ekspertais preliminariai įvertino šių tobulinimų tinkamumą, ar atėjo laikas juos taikyti ir galimybę juos taikyti pagreitinta tvarka. Tačiau, kaip nuspręsta minėtuose BDK posėdžiuose ir kadangi nėra taikomas įprastas taisyklių rengimo konsultacijų procesas, Agentūra dar neištraukė jų į siūlomus reglamentus. Todėl, Agentūros nuomone, šiuos pasiūlymus dėl patobulinimų reikėtų numatyta pirmenybės tvarka išnagrinėti antrajame taisyklių rengimo etape, kartu perkeliant atitinkamus ICAO standartus ir rekomendacinę praktiką:

- i. Siūlomo reglamento 5 straipsnyje esančios **nukrypti leidžiančios nuostatos**: net jei Agentūra perkeltų esamas Reglamento (EB) Nr. 2096/2005 buvusio 4 straipsnio nuostatas, kaip prašė Europos Komisija ir patvirtino BDK, Agentūra norėtų pabrėžti, kad, perkėlus šį straipsnį pažodžiui, gali kilti kai kurių atitikties Pagrindiniam reglamentui klausimų, visų pirma dėl to, kad nustatyta, jog sertifikatas galioja tik toje oro erdvėje, už kurią yra atsakinga ji išdavusi kompetentinga institucija. Tai gali būti aiškinama kaip nesuderinama su Pagrindinio reglamento 11 straipsniu. Antra, Agentūros nuomone, pradiniam straipsnio tekste nenustatytas teisinio saugumo lygis, kuris yra būtinas siekiant vienodai įgyvendinti Pagrindiniame reglamente nustatytus aviacijos saugumo reikalavimus. Nepaisant to, kad būtų išbrauktos kai kurios nuostatos, kurioms nukrypimai negali būti taikomi, Agentūra suvokia, kad nėra pateikta kriterijų dėl to, kokie reikalavimai turėtų būti taikomi ONPT, kuriems taikomi nukrypimai. Dėl to gali nutikti taip, kad skirtingos kompetentingos institucijos taikys įvairius kriterijus ir panašioms pareiškėjams teks laikytis visiškai skirtingų reikalavimų. Tai nereikia, kad Agentūra mano, jog nereikia suteikti jokių lankstumo galimybių. Būtent šį lankstumą siekiama užtikrinti Pagrindinio reglamento 14 straipsnyje, kuriame valstybėms narėms numatyta galimybė specifinėmis aplinkybėmis, tačiau visiškai skaidriai ir tikrinant Komisijai, kuriai padeda Agentūra ir kitos valstybės narės, nukrypti nuo reikalavimų. Būtent Pagrindinio reglamento 14 straipsnio 6 dalyje konkrečiai apibūdintas atvejis, kuriam taikomas reglamento projekto 5 straipsnis, ir jis galėtų būti taikomas šiems atvejams, suteikiantiems aiškios naudos saugumui ir vienodam reikalavimų įgyvendinimui.

Be to, Pagrindinio reglamento 8b straipsnio 3 dalyje reikalaujama, kad Agentūra siūlytų įgyvendinimo taisykles, pagal kurias valstybėms narėms būtų numatyta galimybė spręsti, kokiomis sąlygomis skrydžių informacijos paslaugų teikėjams leidžiama pareikšti apie teikiamas paslaugas. Dėl pagreitintos procedūros Agentūra kol kas negali pateikti tokio pasiūlymo.

Remdamasi tuo, kas nurodyta pirmiau, Agentūra toliau vertins siūlomo 5 straipsnio nuostatas dėl nukrypimų, siekdama įgyvendinti 8b straipsnio 3 dalį ir užtikrinti būtiną lankstumą bei proporcingumą tiems ONPT, kuriems dabar taikomi nukrypimai. Remdamasi tokiu vertinimu, Agentūra antrajame etape prireikus parengs būtinus pakeitimus.

Galiausiai reikėtų pridurti, kad, Agentūros nuomone, kai kurie reikalavimai, nuo kurių šiuo metu galima nukrypti, turėtų būti iš naujo įvertinti 2-ajame etape. Visų pirma, Agentūros nuomone, I priedo 2.1 poskirsnio, 3.2 poskirsnio b punkto ir 3.3 poskirsnio reikalavimai yra ne tik esminiai saugos elementai, bet ir pakankamai lankstūs, kad juos galėtų įgyvendinti visi ONPT.

- ii. Vadinamieji **su sauga nesusiję reikalavimai** (pvz., reikalavimai ONPT turėti verslo planą) ONPT sertifikavimui ir šių su saugumu nesusijusių nuostatų apibrėžimas bei nustatymas. Ši tema išsamiai aptarta su taisyklių rengimo grupių ekspertais. 34-ajame BDK posėdyje nuspręsta, kad Europos Komisija pateiks BDK svarstyti pasiūlymą. Priklausomai nuo šios diskusijos rezultatų, Europos Komisija galės parengti Agentūros pasiūlymo pakeitimų. Kaip jau minėta pirmiau, Agentūros paprašyta nukopijuoti šias nuostatas ir išlaikyti dvejopą teisinį pagrindą (EASA Pagrindinis reglamentas ir Reglamentas (EB) Nr. 550/2004).

Dėl šių nuostatų taikymo Agentūros, kaip visoje Europos paslaugas teikiančių ir už Europos Sąjungos teritorijos ribų įsikūrusių paslaugų teikėjų atžvilgiu kompetentingos institucijos, įpareigojimams Agentūros pozicija pateikta toliau c punkte.

- iii. **Valdymo sistemų** įdiegimas, kaip reikalaujama Vb priedo „Esminiai reikalavimai“ 5 poskirsnio a punkto iii papunktyje. Europos teisės aktų leidėjo (Europos Parlamento ir Europos Vadovų Tarybos) tikslas buvo supaprastinti kokybės ir saugos valdymo sistemų reikalavimus, nustačius prievolę įdiegti integruotą valdymo sistemą. Taip paslaugų teikėjai ir organizacijos apskritai galėtų pritaikyti savo valdymo sistemas pagal savo dydį bei teikiamų paslaugų aprėptį ir sudėtingumą. Laikantis tokio požiūrio, būtų reikalaujama tik vienos valdymo sistemos vietoj dviejų (arba netgi trijų kartu su saugos valdymo sistema), kurių reikalaujama pagal Reglamentą (EB) Nr. 2096/2005. Be to, šio požiūrio raginama laikytis ICAO saugos valdymo vadove¹¹ ir dėl jo būtų lengviau OEV ir (arba) ONP taikyti saugos reguliavimui taikomą bendros sistemos metodą¹². Tai būtų naudinga ONPT, nes jie galėtų lanksčiau įgyvendinti reikalavimus ir kartu užtikrinti derinimą, nes valdymo sistemos sudedamosios dalys būtų aiškiai apibrėžtos. Taip pat galėtų būti įvairios priimtinos reikalavimų vykdymo priemonės (PRVP) ir rekomendacinė medžiaga įvairių rūšių ONPT ir paslaugoms. Be to, saugai būtų naudinga dar ir tai, kad supaprastėtų ir būtų vertinamos ONPT sąsajos su kitomis aviacijos organizacijomis, pvz., aerodromų operatoriais ar skrydžių vykdytojais, nes būtų taikomi tie patys valdymo sistemos reikalavimai. Vienas iš aviacijos srityje aiškiai nustatytų ir gerai žinomų pavojų saugumui yra įvairių aviacijos sistemos organizacijų sąveika ir atsakomybės už bendrą rizikos valdymą nustatymas.

Ekspertai išnagrinėjo įvairius pasiūlymus, pateiktus svarstyti pagreitinta tvarka, ir pristatė juos ATM.001 taisyklių rengimo grupės nariams bei įvairiems suinteresuotiesiems subjektams. Tačiau 34-ajame BDK posėdyje priimti sprendimai kol kas neleido Agentūrai įtraukti šio pakeitimo pagreitinta tvarka. Todėl Agentūra gali tik pabrėžti, kad tai yra vienas svarbiausių patobulinimų, kuris turėtų būti įgyvendintas 2-ajame etape.

Vienintelis susijęs pakeitimas, kuris buvo laikomas tinkamu taikyti pagreitinta tvarka, buvo vieno sakinio įtraukimas į I priedą siekiant patikslinti, kad ONPT gali nuspręsti kokybės ir saugos valdymo sistemas sujungti į vieną valdymo sistemą. Pagal šią nuostatą ONPT nedraudžiama sujungti ir kitų valdymo sistemų (pvz., saugos valdymo sistemos) į vieną.

- iv. Pasiūlymas griežtinti **rizikos vertinimui ir sumažinimui taikomus saugos reikalavimus**, susijusius su pakeitimais (Reglamento 2096/2005 II priedo buvęs 3.2 poskirsnis), ir kompetentingoms institucijoms taikomus reikalavimus dėl funkcinių sistemų pakeitimų saugos priežiūros (Reglamento (EB) Nr. 1315/2007 buvęs 8 ir 9 straipsniai):

Remdamasi EUKONTROLĖS darbo dėl rizikos klasifikavimo sistemos rezultatais, Europos Komisijai suteikus įgaliojimus ir priėmus Pagrindinį reglamentą, pagal kurį

¹¹ ICAO saugos valdymo vadovas, antrasis leidimas, 2009 (Dok. 9859-AN/474).

¹² Sąvoka „bendros sistemos metodas“, taikomą saugos reguliavimui, pirmą kartą pateikta agentūros pranešime dėl siūlomo pakeitimo 2008-22. Šiame pranešime siūloma vadinamuosius organizacijos reikalavimus, taikomus reguliuojamoms aviacijos organizacijoms, įtraukti į vienas įgyvendinimo taisykles, taikomas visoms reguliuojamoms aviacijos organizacijoms (Part-OR). Tame pačiame pranešime taip pat siūloma atitinkamus reikalavimus institucijoms įtraukti į vienas įgyvendinimo taisykles, taikomas šias organizacijas prižiūrinčioms kompetentingoms institucijoms (Part-AR). Šie bendrieji reikalavimai organizacijoms, taikytini visoms organizacijoms (pvz., valdymo sistema, bendrieji reikalavimai asmenims, įranga ir duomenų registravimas), yra bendrai numatyti podalyje OR.GEN. Šiose specialiosiose nuostatose (papildomuose jų podaliuose, pvz., OR.ATO, OR.OPS) kiekvienos rūšies aviacijos organizacijai (pvz., ONPT, mokymo organizacijoms, skrydžių vykdytojams, aerodromų operatoriams) bus numatyti papildomi reikalavimai.

EASA sistema pradėta taikyti OEV ir (arba) ONP srityje, Agentūra kartu su neoficialia didžiausių Europos NPI ir ONPT ekspertų grupe atliko esamų Reglamento (EB) Nr. 2096/2005 ir Reglamento (EB) Nr. 1315/2007 nuostatų, susijusių su pakeitimų saugos vertinimų ir šių pakeitimų saugos priežiūros reikalavimais, analizę. Ketinta pateikti pasiūlymus ir rekomendacijas taisyklių rengimo grupėms ATM.001 ir ATM.004. Svarbiausios persvarstymo išvados tokios:

- esamas nuostatas pernelyg sunku aiškinti ir tam tikrais atvejais netgi taikyti. Tokias sąvokas, kaip „sudedamoji dalis“, „su OEV susiję tikėtini pavojai“, ir reikalaujamos kiekybinės metodikos bei sunkumo klasės lentelės taikymą su žmogiškaisiais aspektais bei procedūromis susijusių pakeitimų atveju buvo sunku aiškinti, ir įvairiose valstybėse narėse jos buvo nevienodai taikomos (jeigu apskritai buvo taikomos).
- kompetentingoms institucijoms nustatyti kriterijai joms priimant sprendimą, ar persvarstant organizacijos siūlomą pakeitimą, taip pat tobulintini, nes esami kriterijai, paremti pavojais, o ne rizika, galiausiai reiškia, kad kompetentinga institucija turėtų persvarstyti beveik visus pakeitimus.
- Agentūra mano, kad būtų labai naudinga įgyvendinti labiau veiklos rezultatais grindžiamą pakeitimų saugos vertinimo reguliavimo ir jų saugos priežiūros metodiką. Supaprastinus reikalavimus ir susijusius įpareigojimus pakeitimų valdymo srityje, patikslinus susijusius pakeitimų pranešimo ir persvarstymo procesus įgyvendinimo taisyklėse ir pateikus įvairių pakeitimų taikymo įvairioms funkcinėms sistemoms metodiką PRVP ir rekomendacinėje medžiagoje, reikalavimus būtų lengviau suprasti ir taikyti. Agentūros nuomone, vienodai taikyti reikalavimus ir didinti saugumą galima tik tuomet, kai reikalavimai yra aiškūs bei juos nesunku aiškinti ir kai yra aiškiai paskirstyta atsakomybė bei procesai.
- kadangi nėra SES reglamentavimo sistema paremtų PRVP ir rekomendacinės medžiagos, tokią sistemą sunku taikyti pradiniais SES reglamentams. Tačiau EASA reglamentavimo sistema suteikia tokią galimybę. Remiantis iki šiol įgyta PRVP ir rekomendacinės medžiagos taikymo patirtimi kitose aviacijos srityse (pvz., tinkamumo skraidyti ir techninės priežiūros), taip pat esamais pasiūlymais dėl alternatyvių PRVP, bus užtikrintas pageidaujamas derinimo Europos Sąjungoje lygis, kurio labai reikia funkcinė oro erdvės blokų (FOEB) ir bendro Europos dangaus plėtrai bei saugiam veikimui. Be to, taip bus paskatintas lankstumas ir bus galima taikyti standartizuotus metodus, geriausiai atitinkančius nagrinėjamus pakeitimus ir operacijas, nesant reikalo keisti reglamento ar prašyti taikyti leidžiančias nukrypti nuostatas. Be to, bus sudarytos galimybės plėtoti ir atnaujinti tokius metodus pagal naujausią ir geriausią praktiką.
- remiantis pradiniu reglamentavimo poveikio vertinimu, kurį Agentūra atliko vertindama galimas šių nuostatų tobulinimo alternatyvas, Agentūra teiktų pirmenybę įgyvendinimo taisyklių supaprastinimui, jas labiau grindžiant veiklos rezultatais. Įgyvendinimo taisyklėse būtų nustatyti saugos tikslai, o PRVP ir rekomendacinėje medžiagoje būtų pateikta išsami techninė informacija apie tai, kaip pasiekti šiuos saugos tikslus. Šis metodas jau taikomas sertifikuojant orlaivio tinkamumą skraidyti, ir jis labiau tiktų OEV ir (arba) ONP sričiai, kuri labai priklauso nuo technologijų ir kuri vis labiau grindžiama labai sudėtingomis ir su žeme bei dangumi sujungtomis sistemomis.

Remdamasi minėtomis išvadomis ir siekdama tobulinti sistemą, ši neoficiali ekspertų grupė parengė pasiūlymą ir pateikė jį ATM.001 ir ATM.004 nariams kartu su pirminėmis reglamentavimo poveikio vertinimo išvadomis. Ir šiuo atveju dėl 34-ajame BDK posėdyje priimtų sprendimų Agentūra šiuo metu dar negali įtraukti šio pakeitimo.

- v. Pasiūlymas dėl **organizacijoms taikomų reikalavimų sujungimo** (šiuo atveju – ONPT) **į vieną bendrą reglamentą**, o kompetentingoms institucijoms taikomų reikalavimų – į kitą reglamentą. Tam būtų reikėję institucijoms taikomus reikalavimus, įtrauktus į Reglamentą (EB) Nr. 2096/2005, perkelti į tą patį reglamentą, kuriame numatyti ONPT bei OESV ir OSV vykdančių organizacijų saugos priežiūros reikalavimai. Kompetentingoms institucijoms taikomi reikalavimai, numatyti Reglamente (EB) Nr. 2096/2005, yra skirti valstybėms narėms arba nacionalinėms priežiūros institucijoms, pvz., ONPT sertifikavimo, nuolatinio reikalavimų vykdymo ir vykdymo užtikrinimo, tarpusavio vertinimo reikalavimai, be kitų, ir reikalavimai organizacijoms (ONPT ir OESV bei OSV vykdančioms organizacijoms), numatyti Reglamente (EB) Nr. 1315/2007, visų pirma tie, kuriais suteikiami įgaliojimai parengti funkcinių sistemų pakeitimų saugos vertinimo, pranešimo apie funkcinių sistemų saugos pakeitimus procedūras, bei reikalavimai, kaip elgtis su kompetentingų institucijų atliktomis audito išvadomis, kontroliuojant, kaip jos vykdo reikalavimus, turėjo būti perkelti į organizacijoms taikomą reglamentą. Agentūros nuomone, šiuo pasiūlymu būtų patobulinti esami reglamentai, patikslinant ONPT ir kompetentingų institucijų įpareigojimus, užtikrinant nuoseklumą ir palengvinant integravimą į bendrą reglamentavimo sistemą, kuria būtų įgyvendintas visuotinas sisteminis požiūris. Tačiau skiriasi Reglamento (EB) Nr. 2096/2005 ir Reglamento (EB) Nr. 1315/2007 taikymo sritys (Reglamentas (EB) Nr. 2096/2005 taikomas tik ONPT sertifikavimui, o Reglamentas (EB) Nr. 1315/2007 – ONPT bei OESV ir OSV vykdančių organizacijų saugos priežiūrai). Todėl baimintasi, kad abiejų reglamentų nuostatų perkėlimas reikštų, jog esami OESV ir OSV vykdančioms organizacijoms taikomi reikalavimai nebūtų taikomi, kol būtų parengtas visas šioms organizacijoms taikomų reikalavimų rinkinys. Nors, Agentūros nuomone, šią problemą būtų buvę galima nesunkiai išspręsti, dėl aukšto lygio sprendimų Agentūrai teko atidėti šį pakeitimą 2-ajam etapui.
- vi. **Pasiūlymas tobulinti reikalavimus mechanikams ir techniniams darbuotojams, atliekantiems su sauga susijusias užduotis** 9 straipsnyje ir II priedo 3.3 poskirsnyje. Pagal dabartinį 9 straipsnį valstybės narės privalo parengti atitinkamas saugos taisykles mechanikams ir techniniams darbuotojams, atliekantiems su sauga susijusias užduotis. Agentūra ketina nustatyti bendrus reikalavimus šioje srityje, EUROKONTROLEI įvertinus atlikto darbo tinkamumą ir atitiktį teisės aktams, ir parengti specifikacijas, kuriose būtų nustatytos OES mechanikams taikomos kompetencijos sistemos ir kompetencijos vertinimas, atsižvelgiant į tebevykstančias atitinkamų šalių (ONPT bei mechanikų ir techninių darbuotojų) diskusijas. Šiuo tikslu Agentūra, remdamasi tam tikrų taisyklių rengimo grupių ekspertų patarimais, pasiūlė ONPT apibrėžti ir jiems taikomus reikalavimus, skirtus su saugumu susijusių užduočių nustatymo tvarkai įgyvendinti ir atitinkamų mechanikų mokymo reikalavimams, kuriuos sudarytų kompetencijos schemos ir kompetencijos vertinimas, nustatyti. Tačiau ir šiuo atveju agentūra negalėjo šio darbo atlikti pagreitinta tvarka, todėl jį reikės laikyti prioritetu 2-ajame etape. Tuo tarpu, nepažeidžiant Pagrindinio reglamento 17 konstatuojamosios dalies, svarbu pabrėžti, kad, Agentūros nuomone, Europos teisės aktų leidėjas ketino Pagrindiniu reglamentu perduoti Europos Sąjungai kompetenciją parengti mechanikams taikomas saugos taisykles. Be to, Agentūra mano, kad, išlikus šiai galimybei, galėtų pasunkėti Agentūros uždavinys antrajame etape, nes valstybės narės gali ir toliau rengti naujus nacionalinius reikalavimus, kol Agentūra tebevertina esamą sistemą, kad pasiūlytų visoje Europoje galiojančias taisykles. Tačiau, remiantis Agentūrai suteiktais įgaliojimais, nuspręsta 1-ajame etape nesiūlyti jokių šių nuostatų pakeitimų.
- vii. Agentūros nuomone, esamas Reglamentas (EB) Nr. 2096/2005 galėtų būti patobulintas **ONPT įpareigojimu** srityje, jiems **samdant organizacijas** tam tikrai veiklai, pvz., tam tikros įrangos priežiūrai. Reglamente (EB) Nr. 2096/2005 yra tam tikri reikalavimai ONPT, susiję su mechanikais, jiems samdant „subrangovus“.

Agentūros supratimu, esamuose reglamentuose galėtų būti patikslinta sąvoka „techninio aptarnavimo organizacija“ (dabartinė apibrėžtis galėtų būti aiškinama taip, kad šios organizacijos gali teikti paslaugas būdamos nesertifikuotos), taip pat sąvoka „subrangovas“ ir ONPT įpareigojimus (jei tokių yra) tretiesiems asmenims (organizacijoms, kurias samdo tiesiogiai ONPT pasamdyta organizacija). Esamos nuostatos bus įvertintos 2-ajame etape.

16. Kaip jau paaiškinta pirmiau, Agentūra siūlomus reglamentus laiko pirmaisiais žingsniais įgyvendinant Europos aviacijos saugumo reglamentavimo sistemos taikymo išplėtimą OEV ir (arba) ONP sričiai. Jau nurodytos tobulintinos sritys, Agentūros nuomone, akivaizdžiai patobulintų sistemą, ir šioms sritims kartu su atitinkamų ICAO standartų ir rekomenduojamos praktikos perkėlimu turėtų būti suteikta pirmenybė 2-ajame taisyklių rengimo etape.
17. Be to, svarbu pabrėžti, kad Pagrindinio reglamento 8b straipsnyje yra nuostatų, kurios šiuose siūlomuose reglamentuose nebuvo įgyvendintos, kaip anai:
  - i. Pagrindinio reglamento 8b straipsnio 3 dalies įgyvendinimas, kaip jau paaiškinta pirmiau;
  - ii. Pagrindinio reglamento 8b straipsnio 4 ir 5 dalių įgyvendinimas. Galimybės įgyvendinti šias nuostatas bus įvertintos ateityje, darbo grupei ATM.005 rengiant taisykles.
  - iii. Paslaugas, kurias sudaro duomenų rinkimo ir tvarkymo, formatavimo bei pateikimo bendrajam oro eismui saugai itin svarbios oro navigacijos tikslais, teikiančioms organizacijoms skirtų priemonių parengimas. Galimybės įgyvendinti šias nuostatas, kai taikytina, remiantis esamais EASA sistemos procesais (priėmimo raštai), bus įvertintos 2-ajame etape.
18. 2-asis etapas bus plėtojamas pagal Agentūros taisyklių rengimo procedūras.

b) Oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų saugos priežiūros reikalavimai

19. Kaip jau paaiškinta pirmiau, remdamasi Europos Komisijos prašymu nedelsiant perkelti Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1315/2007, Agentūra vietoj šio reglamento parengė įgyvendinimo taisykles pagal Pagrindinį reglamentą ir įtraukė būtinus pakeitimus bei būtinausius techninius atnaujinimus. Toliau nurodyti pakeitimai laikytini būtiniais:
  - i. Sąvokos „**kompetentinga institucija**“ įtraukimas į naują 3 straipsnį. To reikia Pagrindinio reglamento 8b ir 22a straipsniams įgyvendinti. Remiantis šia nuostata, organizacijų, kurių pagrindinė veiklos vieta yra valstybėje narėje, priežiūrą vykdo nacionalinė tos valstybės narės priežiūros institucija (kaip nurodyta Pamatinio reglamento, iš dalies pakeisto Reglamentu (EB) Nr. 1070/2009, 4 straipsnyje) arba susitarime su valstybėmis narėmis, dalyvaujančiomis FOEB susitarimuose, nurodyta institucija arba institucijos, jei tokiame susitarime nustatyta, kad kompetentinga institucija yra kita nei NPI. Organizacijos, įsikūrusios už valstybių narių teritorijos ribų, tačiau teikiančios paslaugas erdvėje, kurioje taikoma Europos Sąjungos sutartis, priežiūrą atlieka Agentūra. Papildomi paaiškinimai pateikti toliau šio skyriaus c punkte.
  - ii. Sąvokos „**Visoje Europoje teikiama paslauga**“ apibrėžtis. Ši apibrėžtis būtina 22a straipsniui įgyvendinti. Ja siekiama patikslinti, kas yra visoje Europoje teikiamos paslaugos.
  - iii. **Nuorodų į atitinkamus Pagrindinio reglamento straipsnius** įtraukimas. Kaip jau paaiškinta a punkte, siūlomo reglamento projekto teisinis pagrindas bus dvejopas. Todėl nuorodos į Reglamentą (EB) Nr. 550/2004 papildytos nuorodomis į atitinkamus Pagrindinio reglamento straipsnius.
  - iv. **Nuorodos į nacionalines priežiūros institucijas (NPI)**, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 549/2004 4 straipsnyje, **pakeistos** nuorodomis į

kompetentingas institucijas. Kaip jau nurodyta pirmiau, tam tikri suinteresuotieji subjektai išreiškė rūpestį dėl Agentūros kaip kompetentingos institucijos teisinio pagrindo vykdyti tam tikras užduotis ir paprašė tam tikrose nuostatose patikslinti, kas yra kompetentinga institucija. Agentūros nuomone, įgyvendinimo taisyklėse to nereikia nurodyti, nes taip būtų pakartoti vieno iš Europos teisės aktų leidėjų Pagrindiniame reglamente jau patvirtinti uždaviniai ir įpareigojimai. Vienas iš tokių pavyzdžių yra susijęs su Reglamento (EB) Nr. 1315/2007 buvusiame 12 straipsnyje (siūlomo reglamento 13 straipsnis) numatytomis saugos instrukcijomis. Šiuo atveju sąvoka NPI tiesiog pakeista sąvoka „kompetentinga institucija“. Agentūra mano, kad pagal Pagrindinio reglamento 8b straipsnį Agentūra taip pat turi teisę leisti šias saugos instrukcijas. Iš tikrųjų Pagrindinio reglamento 8b straipsnio 6 dalies f punkte numatytoje įgyvendinimo taisyklėse turi būti užtikrinta, kad priežiūros funkcijas vykdančioms institucijoms būtų suteikti pakankami įgaliojimai reaguoti į nesaugias sąlygas, galinčias atsirasti teikiant OEV ir (arba) ONP paslaugas. Be to, įgyvendinimo taisyklės turi būti parengtos kuo labiau atsižvelgiant į Komisijos reglamento (EB) Nr. 1315/2007 nuostatas. Agentūrai, kaip kompetentingai institucijai, šiose įgyvendinimo taisyklėse turi būti suteikti įgaliojimai ir teisė naudoti saugos instrukcijų mechanizmą šių jos priežiūrimų organizacijų ir (arba) paslaugų atžvilgiu. Todėl Pagrindiniame reglamente numatytas tinkamas teisinis pagrindas Agentūrai leisti saugos instrukcijas, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1315/2007 12 straipsnyje.

- v. Sąvoka „**pripažinta organizacija**“ pakeista sąvoka „**kompetentingas subjektas**“, remiantis Pagrindinio reglamento 13 straipsniu.
  - vi. **Konstatuojamosios dalys** taip pat atnaujintos, atsižvelgiant į dabartinę padėtį, Pagrindinio reglamento įgyvendinimą, siūlomų įgyvendinimo taisyklių pagrindą ir tolesnius būsimus etapus.
  - vii. **Pereinamojo laikotarpio nuostatų** įtraukimas, kad atitinkamos kompetentingos institucijos po šešių mėnesių saugos priežiūros funkcijas perduotų Agentūrai tais atvejais, kai ši pagal Pagrindinio reglamento 22a straipsnį yra kompetentinga institucija (organizacijos, kurios teikia paslaugas teritorijos, kurioje taikoma Europos Sąjungos sutartis, oro erdvėje, ir kurių pagrindinė veiklos vieta bei registruota buveinė (jei yra) yra ne toje teritorijoje, taip pat visoje Europoje paslaugas teikiančios organizacijos). Agentūra mano, kad šešių mėnesių jai pakaktų pasirengti Pagrindiniame reglamente teisės aktų leidėjo jai numatytiems įpareigojimams perimti.
  - viii. Esamo reglamento **panaikinimo nuostatos** įtraukimas į naują 17 straipsnį. Šiuo straipsniu Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1315/2007 panaikinamas, nes visos nuostatos visiškai perkeliamos į siūlomas įgyvendinimo taisykles.
20. Pasiūlyti pakeitimai ir būtiniausi techniniai atnaujinimai laikytini patenkančiais į Europos Komisijos nurodymų sritį, kuriuos 33-ajame ir 34-ajame posėdžiuose patvirtino Bendro dangaus komitetas (BDK). Persvarstant esamas nuostatas, Agentūra, taisyklių rengimo grupių ATM.001 ir ATM.004 nariams rekomendavus, nustatė tam tikras kitas tobulintinas sritis. Agentūros nuomone, toliau nurodytiems tobulinimo pasiūlymams antrajame taisyklių rengimo proceso etape turėtų būti suteikta pirmenybė, kartu perkeltiant atitinkamus ICAO standartus ir rekomenduojamą praktiką:
- i. **Institucijoms taikomų reikalavimų visuotinio sisteminio požiūrio** įgyvendinimas. „Visuotinu sisteminiu požiūriu“ siekiama supaprastinti sertifikavimo ir priežiūros procesus, taip pat sumažinti našta reguliuojamiems asmenims ir organizacijoms. Institucijoms taikomų reikalavimų visuotiniu sisteminiu požiūriu taip pat siekiama suderinti priežiūros procesus, taikomus asmenims, organizacijoms, produktams, dalims ir įtaisams, taip pat sistemoms ir jų sudedamosioms dalims. Aviacijos sistemos sudedamosios dalys – produktai, operatoriai, įgulos, aerodromai, OEV ir (arba) ONP, ant žemės ar ore, priklauso vienam tinklui. Visuotiniu sisteminiu požiūriu siekiama pašalinti saugos spragų ar dubliavimosi grėsmę ir išvengti

tarpusavyje prieštaraujančių reikalavimų bei painių įpareigojimų. Reglamentai turi būti aiškinami ir taikomi standartizuotai. Turi būti įmanoma naudotis geriausia patirtimi. Pasiūlymai iš dalies pakeisti institucijoms taikomus reikalavimus (Part-AR) rengiami Agentūrai atliekant EASA sistemos taikymo išplėtimo 1-ojo etapo darbus (EASA sistemos taikymo išplėtimas oro susisiekiimo operacijų ir skrydžių įguly licencijavimo sričiai), taip pat siūlomo AR.GEN podalio (Part-AR podalis, taikomas visoms kompetentingoms institucijoms, prižiūrinčioms visas aviacijos organizacijas) pakeitimai, kai taikytina, turėtų būti rengiami remiantis pagreitinotos procedūros įgyvendinimo taisyklėmis. Taip bus užtikrintas didesnis nuoseklumas ir turėtų supaprastėti sertifikavimo procesas. 2-ajame etape visi reikalavimai kompetentingoms institucijoms, iš pradžių įtraukti į reglamentų dėl oro navigacijos paslaugų teikimo ir oro eismo valdytojų licencijavimo projektus, taip pat turėtų būti įtraukti į tas pačias įgyvendinimo taisykles (Part-AR), kad būtų suderinti priežiūros procesai. Be to, juos reikėtų pritaikyti pagal pagrindinius Europos Sąjungos principus, įgyvendinant Pagrindiniame reglamente išdėstytus principus dėl priežiūros, įgyvendinimo užtikrinimo, kompetentingų institucijų keitimosi informacija ir abipusio sertifikatų pripažinimo, kaip agentūra jau siūlė NPA 2008-22.

- ii. Į šiuos reikalavimus taip pat turėtų būti įtraukti ICAO remiami **valstybės saugos programos** principai. Agentūra jau pradėjo šį darbą, siekdama pritaikyti NPA 2008-22 pasiūlytas nuostatas ir įgyvendinti Europos aviacijos saugumo programą¹³.
- iii. Nuostatas dėl funkcinių sistemų **saugos pakeitimų saugumo priežiūros** (buvę Reglamento (EB) Nr. 1315/2007 8 ir 9 straipsniai) reikia supaprastinti, kaip jau paaiškinta a punkte, ir integruoti į bendrą reglamentavimo sistemą.
- iv. Vadinamieji **su sauga nesusiję reikalavimai**, taikomi paslaugas teikiančių organizacijų sertifikavimui bei nustatymui. Ši tema aptarta su taisyklių rengimo grupių ekspertais jų darbinuose ir *ad hoc* susitikimuose. 34-ajame BDK posėdyje nuspręsta, kad Europos Komisija pateiks BDK svarstyti pasiūlymą dėl to, kaip reikėtų reglamentuoti „su sauga nesusijusį reikalavimą“.

Būtina nedelsiant kuo labiau suderinti terminiją, vartojamą įvardijant kompetentingų institucijų veiksmus šioms reaguojant į nesaugias sąlygas. Nors šioje nuomonėje siūlomame reglamento projekto 13 straipsnyje (buvęs Reglamento (EB) Nr. 1315/2007 12 straipsnis) vartojama sąvoka „saugos instrukcijos“, EASA NPA 2008-22 vartojama ICAO sąvoka „privaloma saugos informacija“. Be to, sąvoką „saugos instrukcija“ pagal EASA NPA 2009-0¹⁴ Agentūra pasiūlė vartoti priemonėms, kurių Agentūrai leidžiama imtis, sprendžiant grįžtamosios galios tinkamumo skraidyti reikalavimus operacijoms (saugos lygio didinimas) ir suteikiant įgaliojimus ištaisyti orlaivio tinkamumo eksploatuoti duomenų elementų trūkumus, apibūdinti. Kiekvienu atveju vartotinos sąvokos bus tinkamai įvertintos 2-ajame etape.

- 21. Kaip jau minėta, tokiems pasiūlymams kartu su atitinkamų ICAO standartų ir rekomenduojamos praktikos perkėlimu Agentūros 2-ajame etape turėtų būti teikiama pirmenybė. 2-ajame etape Agentūra pirmiausia imsis svarstyti siūlomų reglamentų.

c) Agentūra kaip kompetentinga institucija pagal Pagrindinio reglamento 22a straipsnį ir papildomas paaiškinimas dėl įgyvendinimo taisyklių projekto 3 straipsnio

- 22. 2009 m. vienas iš Europos teisės aktų leidėjų, priimdamas SES II paketą ir išplėsdamas Agentūros kompetenciją OEV ir (arba) ONP, išlaikė saugos reguliavimo ir veiklos funkcijų atskyrimo principą (įpareigojimas ONPT būti sertifikuotiems, sertifikatus paprastai

¹³ http://www.easa.europa.eu/ws_prod/g/doc/COMMS/easanews/EASA-Newsletter-issue-3.pdf.
http://www.easa.europa.eu/ws_prod/g/doc/About_EASA/Manag_Board/2009/EASA%20MB%2003-2009%20Summary%20of%20Discussions%20MB%20Special%20Meeting.pdf.

¹⁴ http://www.easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/NPA/NPA%202009-01.pdf

išduodant NPI). Todėl nekyla abejonių, kad valstybės narės paskirta ar įsteigta NPI yra kompetentinga institucija, įgaliota sertifikuoti ir prižiūrėti ONPT, kurių pagrindinė veiklos vieta ir registruota buveinė (jei yra) yra toje pačioje valstybėje narėje. Tai yra logiška ir dėl papildomų, ir dėl artumo priežasčių. Taip yra nustatyta šioje nuomonėje siūlomų įgyvendinimo taisyklių 3 straipsnio a punkte.

23. Be to, SES I pateikta funkcinių oro erdvės blokų (FOEB) sąvoka, apimanti oro erdvę virš daugiau kaip vienos valstybės narės. FOEB, apimančių oro erdvę, už kurią yra atsakinga daugiau negu viena valstybė narė, atveju vienas iš Europos teisės aktų leidėjų nustatė, kad atitinkamos valstybės narės turi sudaryti susitarimą dėl ONPT, teikiančių su šiuo FOEB susijusias paslaugas, priežiūros. Ši nuostata dar kartą patvirtinta priėmus SES II. Šį principą galima įgyvendinti įvairiais būdais; pvz., paskirti vieną NPI, kuri vykdytų visų paslaugas FOEB teikiančių ONPT priežiūrą; išlaikyti teritorinės kompetencijos principą įvairiems FOEB veikiantiems ONPT arba paskirti kelias NPI, tačiau kiekvieną iš jų palikti atsakingą už konkrečios rūšies paslaugą. Agentūros siūlomose įgyvendinimo taisyklėse neturėtų būti ribojamos esamos SES nuostatos, pagal kurias valstybėms narėms leidžiama pasirinkti taikytiną paslaugas FOEB teikiančių ONPT saugos priežiūros tvarką. Todėl siūlomo 3 straipsnio b punkte daroma nuoroda į šį susitarimą tarp FOEB dalyvaujančių valstybių narių, nes pagal Reglamentą (EB) Nr. 550/2004 susitarime tarp valstybių narių taip pat gali būti aiškiai paskirstyta atsakomybė už priežiūros užduočių vykdymą.
24. Reglamente (EB) Nr. 550/2004 leidžiama sertifikuoti ONPT, teikiančius susietas paslaugas (pvz., maršrutinių OEK paslaugų teikėjas, taip pat teikiantis SVBP OEK paslaugas aerodromuose, FIS, ryšių, navigacijos ar kitas ONP), bet taip pat ir atsietas paslaugas (pvz., vienas aerodromo operatorius, tiesiogiai teikiantis SVBP paslaugas savo įsikūrimo vietoje, arba tik radijo navigacijos signalų teikėjas). Šia galimybe jau plačiai naudojamosi: 2009 m. birželio mėn. paskelbtoje EUROKONTROLĖS ataskaitoje dėl SES įgyvendinimo¹⁵ nurodyta 212 sertifikuotų ONPT, o tai gerokai daugiau nei ES valstybių narių. Aišku, kad toks kiekis nebūtų įmanomas neatsiejus kai kurių ONP nuo pagrindinio nacionalinio oro eismo kontrolės paslaugų teikėjo (OEKPT). Ateityje dėl SESAR ir NEXTGEN OEV ir (arba) ONP srityse gali atsirasti didelių naujovių, visų pirma tai susiję su keitimusi skaitmenine informacija ir pagrindiniu ryšių tinklo poreikiu. Pagal SESAR visų pirma reikalaujama naudoti ne tik mobiliųjų duomenų sąsajas radijo dažnio aprėptyje, bet ir palydovinį aviacijos mobilųjį ryšį. Niekas nedraudžia palydovinio ryšio paslaugų teikėjui teikti paslaugų teritorijos, kurioje taikoma Europos Sąjungos sutartis, erdvėje, jei jo registruota buveinė yra ne valstybių narių teritorijoje. Kiti pavyzdžiai gali būti susiję su priemonių procedūrų kūrėjais arba skrydžių valdymo sistemoms skirtų duomenų teikėjais.
25. Pagrindinio reglamento 22a straipsnio b punkte reikalaujama Agentūros atsakomybės už sertifikatų ir leidimų išdavimą už ES teritorijos ribų įsikūrusioms organizacijoms, kurioms taikoma Europos Sąjungos sutartis, tačiau kurios teikia paslaugas teritorijos, kuriai taikoma Europos Sąjungos sutartis, oro erdvėje. Tokiais atvejais Agentūra bus kompetentinga institucija, išduodanti organizacijų sertifikatus. Siūlomos įgyvendinimo taisyklės turi atitikti minėtus kriterijus ir tai yra siūlomų įgyvendinimo taisyklių 3 straipsnio c punkto loginis pagrindas.
26. 2008 m. lapkričio mėn. komunikate¹⁶, kuriame skelbiama apie Agentūros kompetencijos išplėtimą antrą kartą, Europos Komisija pažymėjo, kad, plėtojant naujas technologijas, atsiranda visame žemyne ar net už jo ribų paslaugas teikiančių subjektų. To pavyzdžiai yra EGNOS¹⁷ paslaugų teikėjų grupavimas ir būsimas *Galileo*¹⁸ operatorius palydovinės navigacijos srityje, EAD¹⁹, ryšių paslaugos, kaip antai ARINC ir SITA²⁰. Bendrosiomis

¹⁵ http://www.eurocontrol.int/Issip/gallery/content/public/2009Sep/SESReport_WEB.pdf.

¹⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0578:FIN:EN:DOC>.

¹⁷ EGNOS – Europos geostacionarinė navigacinė tinklo sistema.

¹⁸ *Galileo* yra Europos palydovinės navigacijos sistema.

¹⁹ EAD – Europos informacinė duomenų bazė.

Europos taisyklėmis turėtų būti suteikta galimybė užtikrinti nuoseklų ir koordinuotą, sėkmingą šių naujų organizacijų rūšių sertifikavimą.

27. Vienas iš Europos teisės aktų leidėjų nusprendė (Pagrindinio reglamento 22a straipsnio c punktas), kad Agentūra išduoda sertifikatus OEV ir (arba) ONP paslaugas visoje Europoje teikiančioms organizacijoms ir pratęsia jų galiojimą. Siūlomo 3 straipsnio d punkte įgyvendinimo taisyklių lygmeniu tik atspindimas vieno iš Europos teisės aktų leidėjų jau priimtas sprendimas.
28. Kaip jau minėta pirmiau, vis dėlto kyla klausimas, ar Agentūros išduotas sertifikatas turėtų apimti tik paslaugas visoje Europoje teikiantiems ONPT taikomus saugos reikalavimus, ar visus su sertifikavimu susijusius reikalavimus (t. y. saugos ir nesusijusius su sauga: arba nuostatas, „neturinčias tiesioginės įtakos saugai“). Nors buvo nuspręsta, kad Europos Komisija pateiks BDK svarstyti pasiūlymą dėl nesusijusių su sauga sertifikavimo reikalavimų, Agentūros nuomone, vienas ONPT turi turėti vieną sertifikatą, įrodantį, kad jis atitinka visus galiojančius teisinius reikalavimus dėl tokių priežasčių:
  - padalijus priežiūros vaidmenį agentūrai ir vienai NPI, sertifikavimo procesas taps dvigubas arba nebūs aiškiai paskirstyti įpareigojimai, ir tai apsunkins reguliuojamų organizacijų padėtį;
  - toks padėties apsunkinimas prieštarauja Pagrindinio reglamento 2 straipsnio 2 dalies c punktui, pagal kurį Agentūra turi skatinti reguliavimo ir sertifikavimo procesų ekonomiškumą ir vengti dubliavimo nacionaliniu bei ES lygmeniu;
  - Pagrindiniame reglamente neapsiribojama tik saugos sertifikavimu (sąvoka „sertifikavimas“ Pagrindinio reglamento 3 straipsnyje apibrėžta kaip „pripažinimas bet kokia forma, kad produktas, dalis ar prietaisas atitinka taikytinus reikalavimus, įskaitant šio reglamento nuostatas ir jo įgyvendinimo taisykles, arba kad organizacija ar asmuo jų laikosi; taip pat atitinkamo pažymėjimo, patvirtinančio atitiktį reikalavimams ar jų laikymąsi, išdavimas“);
  - Pagrindinio reglamento 22a straipsnyje niekaip neribojama Agentūros išduodamų sertifikatų taikymo sritis ar turinys, ir jie turi apimti visą taikytinų reikalavimų asortimentą;
  - saugos ir nesusijusių su sauga reikalavimų atskyrimas yra kiek savavališkas ir dėl to reikėtų išsamiai konsultuotis.
29. Agentūros nuomone, priežiūros srities įpareigojimų skirstymas į saugos ir su sauga nesusijusius organizacijos sertifikavimo aspektus, paskirstant šiuos įpareigojimus skirtingoms kompetentingoms institucijoms, pakenktų vieno iš Europos teisės aktų leidėjų tikslui ir nėra teisinis reikalavimas. Be to, toks sprendimas laikytinas prieštaraujančiu Pagrindinio reglamento, pagal kurį reikalaujama centralizuoti tam tikrų paslaugų teikėjų sertifikavimo ir priežiūros veiklą, tikslams.
30. Galiausiai, kaip jau paaiškinta pirmiau, Europos Komisija parengs galutinį teisės akto pasiūlymą dėl to, kaip reglamentuoti vadinamąsias su sauga nesusijusias nuostatas.

IV. Reglamentavimo poveikio vertinimas

31. Reglamentavimo poveikio vertinimo (RPV) tikslas – įvertinti siūlomų taisyklių ir nuostatų poveikį bei padarinius. Todėl tokiu vertinimu siekiama remti sprendimų priėmimo procesą (pvz., iš visų galimų reglamentavimo alternatyvų – mažesnę bendrą poveikį reguliuojamiems asmenims ir (arba) organizacijoms turintį metodą) dėl Pagrindinio reglamento įgyvendinimo.

---

²⁰ ARINC ir SITA – *Aeronautical Radio Inc. and Société Internationale de Télécommunications Aéronautiques* (aviacijos pramonės rinkos komunikacijos paslaugos).

32. RPV tikslas ir metodika paaiškinti keliuose dokumentuose, t. y. RPV dėl Europos aviacijos saugumo agentūros (EASA) kompetencijos išplėtimo Oro eismo valdymo ir Oro navigacijos paslaugų (OEV ir (arba) ONP) reguliavimo sričiai.
33. Dėl III skyriuje jau paaiškintų priežasčių šioje nuomonėje pateikiamos iš SES reglamentų nukopijuotos įgyvendinimo taisyklės, visų pirma Reglamento (EB) Nr. 2096/2005 ir Reglamento (EB) Nr. 1315/2007. Nesiūloma tokių minėtų reglamentų turinio pakeitimų, kurie būtų pagrindas atlikti tolesnę analizę atsižvelgiant į RPV. Siūlomi būtinausieji pakeitimai, kuriais įgyvendinamas Pagrindinis reglamentas, ir kuriems nėra jokių kitų alternatyvų, kurias vertėtų papildomai tirti.
34. Todėl RPV nebuvo atliktas. Vis dėlto Agentūra norėtų pabrėžti, kad yra tam tikrų reikšmingų duomenų, susijusių su paveiktais gyventojais ir keliančių susidomėjimą, atsižvelgiant į šias naujas taisykles. Juos galima rasti EUROKONTROLĖS ataskaitoje dėl SES teisės aktų įgyvendinimo²¹, kurioje atskleidžiamos organizacijos ir asmenys, dalyvaujantys OEV ir (arba) ONP Europos Sąjungos valstybėse narėse, Norvegijoje ir Šveicarijoje.
35. Savo 2008 m. ataskaitoje²² EUROKONTROLĖ pabrėžė, kad yra tam tikrų visai Europai aktualių klausimų, dėl kurių būtina imtis veiksmų Europos lygmeniu:
- nėra NPI vykdomos OESV ir OSV saugos priežiūros tvarkos, visų pirma OESV elementų, kuriuos centralizuotai valdo CSVG, atveju;
  - nėra oficialios saugos priežiūros tvarkos tarpvalstybinių situacijų atveju;
  - NPI prastai įgyvendina pakeitimų saugos priežiūrą, tačiau ji yra svarbi naujų sistemų ir esamų sistemų pakeitimų pripažinimo atveju;
  - nėra detalizuotos priverstinio vykdymo priemonės, sertifikuotiems paslaugų teikėjams pažeidus SES reglamentus, kaip to reikalaujama atitinkamuose SES reglamentuose;
  - apskritai rūpestį kelia dvigubas reguliavimas, *Just Culture* plėtra ir išteklių, visų pirma kvalifikuoto audito personalo, buvimas.
36. Savo 2009 m. ataskaitoje EUROKONTROLĖ pabrėžė, kad iš pramonės duomenų, visų pirma apie nelaimingus atsitikimus ir incidentus, ir toliau aišku, kad didžiausia rizika nustatoma ir sėkmingai mažinama. Tačiau yra daug atvejų, kai esamų išteklių ir patirties nepakanka saugos srities įpareigojimams vykdyti tiek, kiek to reikia, norint sustiprinti saugą.
37. Nors galima daryti išvadą, kad tiesioginės rizikos OEV ir (arba) ONP srityje nėra, tebėra daug spręstinių klausimų. Priežiūra, stebėseną ir vykdymo užtikrinimas tebėra tos sritys, kurias pageidautina tobulinti, be to, nevienodai įgyvendinamos OEV ir (arba) ONP saugos priemonės. RPV dėl EASA sistemos taikymo Oro eismo valdymo ir Oro navigacijos paslaugų (OEV ir (arba) ONP) reguliavimui tai jau buvo nurodyta, ir ši analizė patvirtina, kad reikia imtis veiksmų. Tai daugiausia susiję su aiškaus reglamentavimo, vienodo įgyvendinimo ir priežiūros tikslu. Šis aspektas bus toliau vertinamas ir nagrinėjamas 2-ajame įgyvendinimo etape.

V. Išvados

38. Agentūra parengė šią nuomonę kaip atsakymą į Europos Komisijos ir Bendro dangaus komiteto (BDK) prašymą išplėsti Europos aviacijos saugumo reglamentavimo sistemos taikymą OEV ir (arba) ONP pirmajame etape, taikant vadinamąją pagreitintą procedūrą. Šiuo tikslu Agentūra atidžiai apsvarstė papildomas rekomendacijas, kurias vykstant šiam procesui gavo iš Komisijos, BDK ir EASA valdybos bei procese dalyvavusių suinteresuotųjų subjektų.

²¹ www.eurocontrol.int/lssip/gallery/content/public/2009Sep/SESReport_WEB.pdf.

²² http://www.eurocontrol.int/src/gallery/content/public/documents/report/srcdoc44_e1.0.pdf.

39. Agentūra tvirtai tiki, kad ši pagreitinta procedūra iš anksto duos naudos saugumo reglamentavimo sistemai, kaip antai:
- Agentūra gali parengti būtinas Priimtinas reikalavimų vykdymo priemonės ir sertifikavimo specifikacijas, kurios padėtų lengviau laikytis taisyklių ir užtikrintų būtiną proporcingumą bei subsidiarumą. Tai taip pat reiškia, kad bus pasinaudota geriausia pramonės patirtimi;
  - naujos taisyklės leis Agentūrai inicijuoti standartizacijos patikras, kuriomis bus siekiama užtikrinti saugų ir vienodą bendrų taisyklių taikymą bei padėti institucijoms įgyvendinti saugos priežiūros funkciją;
  - Agentūra taps kompetentinga institucija, visoje Europoje pagal įstatymą vykdanči jai numatytas užduotis ir ne ES ONPT, taip pat ne Europos OEKO mokymo organizacijų atžvilgiu;
  - kiti Europos aviacijos saugumo sistemos elementai, kaip antai tarptautiniai bendradarbiavimo susitarimai ir PR nustatytos vykdymo užtikrinimo priemonės, bus pradėtos taikyti ir šioje srityje;
  - Agentūra įvairiomis reguliavimo priemonėmis galės padėti įgyvendinti SES II, visų pirma įskaitant paramą FOEB susitarimams, OEV tinklo valdymo funkcijų saugos priežiūrą, ir teikti būtiną paramą, kad būtų lengviau įgyvendinti SESAR programą.
40. Agentūra rekomenduoja Komisijai pradėti vykdymo procesą ir priimti šia nuomone paremtą įgyvendinimo taisyklių projektą, bei atitinkamai iš dalies pakeičia esamus Bendram Europos dangui taikytinus teisės aktus, kad būtų išvengta dvigubo reglamentavimo ir tarpusavyje prieštaraujančių reikalavimų .

Kelnas, 2010 m. gegužės 28 d.

P. GOUDOU

Vykdomasis direktorius